

Putevi do posla i obrazovanja u Švicarskoj

Informacije za odrasle osobe

Da li ste vaše osnovno školovanje i obrazovanje završili u inozemstvu i sada tražite posao u Švicarskoj? Ili, želite li se u Švicarskoj dalje obrazovati? Na ovom informativnom listu pronaći ćete nekoliko korisnih informacija koje bi vam trebale pomoći pri prvim koracima traženja posla ili mogućnostima daljnjeg obrazovanja.

„Parlez-vous français?“ „Sprechen Sie Deutsch?“ „Parla italiano?“

Neovisno o tome, da li tražite posao ili želite započeti neko od obrazovanja, jedan od najvažnijih preuvjeta je poznavanje lokalnih zvaničnih jezika dotične države¹.

U slučaju ako živite u njemačkom govornom području: započnite s književnim njemačkim (Hochdeutsch)! Na taj način imate dobru podlogu uz čiju pomoć kasnije možete dobro razumjeti - ili čak govoriti švicarski njemački.

Za neki od pomoćnih poslova je možda dovoljno da jedan od tih jezika razumijete i nešto malo govorite. Ali, sve više se i kod pomoćnih poslova očekuje, da osobe znaju nešto malo čitati i pisati. Za nešto bolje vrste posla morate posjedovati i puno bolje poznavanje jezika. Za daljnje obrazovanje ili studij, morate biti u stanju čitati i razumjeti komplicirane tekstove i sami ih pisati. Ovisno o vašem cilju, morate s poznavanjem jezika stići na jednu drugu jezičnu razinu. Zbog toga je važno da se informirate koji jezični tečajevi su potrebni za postizanje vašeg cilja.

Između ostalog: Jezik nije samo važan za posao i daljnje obrazovanje u Švicarskoj. Poznavanje drugih jezika je korisno i u drugim životnim situacijama: za razgovor sa susjedima, pri kupovini, za razgovor s nastavnikom ili liječnicom vaše djece, za ispunjavanje obrazaca (formulara), za kontakt s uredima i državnim organima itd. I ako bi nekada nakon nekoliko godina tražili ili (morali tražiti) posao, već ste unaprijed napravili jedan važan korak!

Pregled ponude jezičnih tečajeva pronaći ćete u internetu.² Dalje informacije o jezičnim tečajevima dobiti ćete takođe u vašem Savjetovalištu za profesionalnu orijentaciju. Informacije o Savjetovalištu pogledaj na zadnjoj strani ovog lista.

Savjeti za traženje radnog mjesta

Za traženje posla bitnu ulogu igraju pored Vašg znanja jezika, Vaša školska sprema, Vaše radno iskustvo i još dozvola boravka koju imate. Zavisno od privredne situacije, može da bude veoma teško naći posao u Švicarskoj, pogotovo onda ako ovdje niste nikada prije toga radili. Iskoristite zbog toga svaku priliku uz čiju pomoć bi stekli praksu u Švicarskoj: npr. u obliku praktičnog rada ili uz pomoć posla za koji ste jako dobro obrazovani. Na taj način možda možete kasnije dobiti bolji posao u dotičnoj firmi, ili ćete uz pomoć praktičnog rada dobiti dobru radnu karakteristiku s kojom ćete kasnije pri traženju posla imati bolje mogućnosti! Također i volonterski rad (rad na dobrovoljnoj bazi) može biti dobra prilika za sakupljanje iskustva i upoznavanje osoba koje vam, pri traženju posla, možda mogu dalje pomoći.

Pričajte s vašom rodbinom, prijateljima i poznanicima i recite im da tražite posao. Možda se u njihovoj firmi iznenada ponudi jedno slobodno mjesto? Ili možda prijatelji poznaju nekoga tko zna za jedno slobodno mjesto? Radno mjesto može se naći preko oglasa u novinama, na internetu ili preko direktnog

¹ Švicarska ima četiri zvanična govorna jezika: njemački, francuski, talijanski i retoromanski (Rumantsch grischun)

² Tečajevi jezika na internetu: Deutsch www.berufsberatung.ch/weiterbildung
Français www.orientation.ch/perfectionnement
Italiano www.orientamento.ch/perfezionamento

kontakta sa jednom firmom. Pri tom je moguće biti podpomognut od regionalnog ureda za nezaposlene kod traženja radnog mjesta.³

Priznavanje diploma stečenih u inozemstvu

Da li ste u vašoj domovini završili obrazovanje s diplomom (diplomirali), svjedodžbom ili potvrdom? Dajte tu diplomu na priznavanje. Na taj način ćete saznati koliko ona „vrijedi“ u Švicarskoj. Ako se radi o diplomi jednog reglementiranog zanata, da bi u njemu prakticirali potrebno je priznavanje ekvivalentnosti. Kod nereglementiranih zanata, odgovorni nacionalni ured savjetuje priznavanje nivoa škole, pošto Vam nije potrebno priznavanje diplome stečene u inostranstvu da bi ste mogli raditi u Švicarskoj. Neovisno je samo od tržišta rada i samim tim od poslodavaca da li će jedan kandidat sa ili bez odgovarajuće školske spremne biti razmatran. Kod potvrde nivoa škole radi se o potvrdi koju izdaje BBT (Savezna kancelarija za stručno obrazovanje i tehnologiju) koja informiše škole, buduće poslodavce kao i vlasti o klasifikaciji Vaše diplome stečene u inostranstvu ili potvrde u švicarskom obrazovnom sistemu.

Čak i onda ako je diploma istovjetna sa švicarskom diplomom, to nije garancija za dobijanje radnog mjesta u vašem zanimanju ako ne posjedujete radno iskustvo u Švicarskoj.

Ali to je važan dio na tom putu. Možda se na osnovu vaše diplome možete ovdje dalje obrazovati i na taj način doći do švicarske diplome.

Obratite se Saveznom uredu za kontakte.⁴ Tu ćete saznati što morate poduzeti.

Putevi ka zanimanjima i studiju u Švicarskoj

Put ka određenom zanimanju može u Švicarskoj u potpunosti drugačije izgledati nego u vašoj državi iz koje dolazite. Ovdje se za samo mali broj zanimanja mora završiti srednja škola i kasnije fakultet. Najveći broj mladih u Švicarskoj izučava svoje zanimanje nakon završenog osnovnog obrazovanja u obliku "strukovnog zanimanja". To obrazovanje traje 3-4 godine. Obrazovanje je praktično i teoretsko (istovremeno se ide u školu). U Švicarskoj postoji oko 250 zanimanja koja se mogu završiti poslije osnovne škole. Informirajte se koji putevi obrazovanja vode u Švicarskoj ka vašem zanimanju. Na taj način ćete saznati koje mogućnosti daljnjeg usavršavanja vam stoje na raspolaganju, i na kojem području možete tražiti posao.

Brošura „Što poslije osnovne škole?“ nudi dobar pregled obrazovnog sustava u Švicarskoj. Ona je prevedena na nekoliko jezika i možete ju posuditi u Savjetovalištu za profesionalnu orijentaciju.

Strukovna diploma za odrasle

Za odrasle postoji nekoliko mogućnosti, kako doći do strukovne diplome. Informirajte se kod Savjetovališta za profesionalnu orijentaciju.

³ u njemačkom govornom području Švicarske: Regionales Arbeitsvermittlungszentrum (RAV);
www.treffpunkt-arbeit.ch
u francuskom govornom području Švicarske: Office régional de placement (ORP);
www.espace-emploi.ch
u talijanskom govornom području Švicarske: Ufficio regionale di collocamento (URC);
www.area-lavoro.ch

⁴ www.bbt.admin.ch >Deutsch >Anerkennung ausländischer Diplome
>Français >Reconnaissance de diplômes étrangers
>Italiano >Riconoscimento dei diplomi esteri
>English >Recognition of foreign qualifications

Financiranje studija ili drugih vrsta daljnjeg obrazovanja

U slučaju ako ste zainteresirani za daljnje obrazovanje ili studij, pozabavite se također i pitanjima njihovog financiranja! Najveći broj studenata u Švicarskoj potpomažu njihovi roditelji, ili oni rade uz daljnje obrazovanje i na taj način sami financiraju svoje daljnje obrazovanje ili studij.

Samo pod određenim preduvjetima je moguće dobiti stipendiju.⁵

Različite ponude Savjetovališta za profesionalnu orijentaciju⁶

Ako se želite informirati o putevima obrazovanja ili se bavite temeljnim razmišljanjima o vašoj strukovnoj budućnosti u Švicarskoj, obratite se Savjetovalištu za profesionalnu orijentaciju. U Savjetovalištu ćete pronaći informacije o svim vrstama obrazovanja i strukovnih zanimanja. Savjetovališta za profesionalnu orijentaciju imaju infoteku. Infoteka radi kao biblioteka (knjižnica): Tamo možete otići za vrijeme radnog vremena bez najave i možete se informirati o raznoj vrsti zanimanja i posuditi informativni materijal. U "Infoteci" stoji na raspolaganju razni drugi informativni materijal o najrazličitijim temama, tako npr. adrese Savjetovališta u vašoj regiji. Taj materijal je na lokalnim jezicima. Samo jedan mali dio materijala je preveden na druge strane jezike!

U slučaju ako se u infoteci ne možete sami snaći, prijavite se za jedan osobni savjet. Na taj način možete sa stručnom osobom porazgovarati o vašoj strukovnoj situaciji (prijava direktno u infoteci ili telefonska najava). Taj razgovor se vodi na lokalnom jeziku (za pnuđu na drugim jezicima upitati). Savjetovališta za profesionalnu orijentaciju ne posreduju pri traženju posla. U Savjetovalištu možete sa stručnom osobom porazgovarati o vašim strukovnim mogućnostima, porazgovarati o novim mogućnostima. Vi zajednički možete planirati vaš put ka odgovarajućem radnom mjestu ili obrazovanju.

Put ka poslu i obrazovanju u Švicarskoj zahtjeva od vas puno strpljenja i izdržljivosti !

Ovim putem želimo Vam sve najbolje i puno uspjeha.

SDBB | CSFO – 2011

⁵ Informacije za stipendije u Savjetovalištu za profesionalnu orijentaciju ili na internetu:

za njemačko govorno područje Švicarske	berufsberatung.ch >Laufbahn >Tipps für die Laufbahnplanung >Finanzierung der Weiterbildung
za francusko govorno područje Švicarske	orientation.ch >Formation >Financer sa formation
za talijansko govorno područje Švicarske	orientamento.ch >Formazioni >Finanzare la propria formazione

⁶ Svaki kanton ima najmanje jedno savjetovalište za posao. Adrese možete dobiti u školi, u mjesnoj zajednici ili na internetu pod:

Deutsch: www.adressen.sdbb.ch Français: www.adresses.csfo.ch Italiano: www.indirizzi.csfo.ch

Savjetovališta za profesionalnu orijentaciju je poznatije pod specijalnim imenom ili skraćenicom:

u njemačkom govornom području Švicarske	BIZ, Laufbahnzentrum
u francuskom govornom području Švicarske	OP, SOPFA, OFPC, COS, OROSP, CIO, OCOSP
u talijanskom govornom području Švicarske	orientamento, UOSP